



ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у септембру 2024. године у односу на август 2024. године, у просјеку су више за 0,2%, у односу на септембар 2023. године више су за 1,9% и у односу на децембар 2023. године, више су за 2,5%.

Посматрано по намјени потрошње, у септембру 2024. године у односу на август 2024. године, цијене капиталних производа у просјеку су више за 1,1%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу више су за 0,8%, цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку су ниже за 0,2%, цијене енергије су ниже за 0,1%, док су цијене интермедијарних производа у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у септембру 2024. године у односу на август 2024. године, цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија у просјеку су више за 0,1%, цијене подручја (B) Вађење руда и камена у просјеку су ниже за 0,4%, док су цијене подручја (D) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, као и цијене подручја (E) Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у септембру 2024. године у односу на август 2024. године остварен је раст цијена у областима: Производња прехранбених производа 1,7%; Производња готових металних производа, осим машина и опреме 1,4%; Производња осталих производа од неметалних минерала 0,6% и Производња одјеће 0,2%.

Пад цијена у септембру 2024. године у односу на август 2024. године забиљежен је у областима: Производња пића 6,8%; Производња кокса и рафинисаних нафтних производа 3,2%; Вађење руда метала 2,4%; Производња хемикалија и хемијских производа 0,8%; Вађење угља и лигнита (мрког угља) 0,4% и Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја и Производња предмета од сламе и плетарских материјала 0,3%.

У преосталих шеснаест области индустријске производње цијене су у септембру 2024. године у односу на август 2024. године у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in September 2024, compared to August 2024, was on average 0.2% higher. Compared to September 2023 they were 1.9% higher and compared to December 2023 they were on 2.5% higher.

By purpose of consumption in September 2024, compared to August 2024, prices of capital goods were on average 1.1% higher, prices of consumer non-durables were 0.8% higher, prices of consumer durables were on average 0.2% lower, prices of energy were 0.1% lower, while prices of intermediate goods remained on average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), in September 2024, compared to August 2024, prices of the section (C) Manufacturing were on average 0.1% higher, prices of the section (B) Mining and quarrying were on average 0.4% lower, while prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air-conditioning supply and prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation remained on average at the same level.

By division of industrial production in September 2024, compared to August 2024, prices increased in the following divisions: Manufacture of food products 1.7%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 1.4%; Manufacture of other non-metallic mineral products 0.6% and Manufacture of wearing apparel 0.2%.

A decrease in prices in September 2024, compared to August 2024, was recorded in the following divisions: Manufacture of beverages 6.8%; Manufacture of coke and refined petroleum products 3.2%; Mining of metal ores 2.4%; Manufacture of chemicals and chemical products 0.8%; Mining of coal and lignite (black coal) 0.4% and Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture and Manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.3%.

In the remaining sixteen divisions of industrial production, prices in September 2024, compared to August 2024, remained on average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2024.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2024

| Назив (по PRODCOM-у) | IX 2024 VIII 2024 | IX 2024 IX 2023 | IX 2024 XII 2023 | I-IX 2024 I-IX 2023 | IX 2024 Ø 2023 | IX 2024 Ø 2021 | Name (by PRODCOM) |
|--|----------------------|--------------------|---------------------|------------------------|-------------------|-------------------|--|
| УКУПНО | 100,2 | 101,9 | 102,5 | 98,7 | 100,5 | 127,4 | TOTAL |
| По намјени потрошње | | | | | | | By purpose of consumption |
| Енергија | 99,9 | 115,9 | 117,2 | 102,5 | 107,3 | 149,2 | Energy |
| Интермедијарни производи | 100,0 | 99,1 | 100,0 | 96,1 | 97,3 | 125,9 | Intermediate goods |
| Капитални производи | 101,1 | 106,9 | 104,8 | 102,6 | 105,5 | 129,3 | Capital goods |
| Трајни производи за широку потрошњу | 99,8 | 105,7 | 105,6 | 104,4 | 106,0 | 124,2 | Consumer durables |
| Нетрајни производи за широку потрошњу | 100,8 | 104,6 | 105,3 | 103,3 | 105,9 | 124,8 | Consumer non-durables |
| По подручјима и областима | | | | | | | By section and division |
| B Вађење руда и камена | 99,6 | 97,2 | 97,0 | 100,9 | 98,4 | 146,3 | B Mining and quarrying |
| 05 Вађење угља и лигнита (мрког угља) | 99,6 | 94,3 | 94,2 | 94,4 | 91,4 | 181,8 | 05 Mining of coal and lignite (black coal) |
| 07 Вађење руда метала | 97,6 | 110,4 | 109,0 | 101,7 | 105,5 | 106,8 | 07 Mining of metal ores |
| 08 Вађење осталих руда и камена | 100,0 | 98,7 | 98,6 | 109,7 | 106,2 | 126,9 | 08 Other mining and quarrying |
| C Прерађивачка индустрија | 100,1 | 100,7 | 101,3 | 97,8 | 99,3 | 126,0 | C Manufacturing |
| 10 Производња прехранбених производа | 101,7 | 104,9 | 105,1 | 103,5 | 106,1 | 120,5 | 10 Manufacture of food products |
| 11 Производња пића | 93,2 | 92,8 | 101,3 | 99,9 | 98,5 | 109,4 | 11 Manufacture of beverages |
| 13 Производња текстила | 100,0 | 99,0 | 99,0 | 100,6 | 99,1 | 108,4 | 13 Manufacture of textiles |
| 14 Производња одјеће | 100,2 | 99,8 | 103,3 | 96,8 | 100,6 | 126,2 | 14 Manufacture of wearing apparel |
| 15 Производња коже и производа од коже | 100,0 | 104,6 | 104,6 | 100,5 | 102,7 | 125,3 | 15 Manufacture of leather and related products |
| 16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала | 99,7 | 95,8 | 95,2 | 96,4 | 95,0 | 118,8 | 16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials |
| 17 Производња папира и производа од папира | 100,0 | 99,1 | 100,2 | 97,0 | 98,1 | 121,5 | 17 Manufacture of paper and paper products |
| 18 Штапање и умножавање снимљених записа | 100,0 | - | - | - | - | 110,2 | 18 Printing and reproduction of recorded media |
| 19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа | 96,8 | 99,7 | 101,1 | 91,2 | 91,4 | 119,6 | 19 Manufacture of coke and refined petroleum products |
| 20 Производња хемикалија и хемијских производа | 99,2 | 96,4 | 100,4 | 86,8 | 89,6 | 151,7 | 20 Manufacture of chemicals and chemical products |
| 22 Производња производа од гуме и пластичних маса | 100,0 | 103,2 | 101,8 | 102,8 | 103,0 | 111,3 | 22 Manufacture of rubber and plastic products |
| 23 Производња осталих производа од неметалних минерала | 100,6 | 99,5 | 100,8 | 98,6 | 99,6 | 120,4 | 23 Manufacture of other non-metallic mineral products |
| 24 Производња базних метала | 100,0 | 101,3 | 104,4 | 93,2 | 98,3 | 133,3 | 24 Manufacture of basic metals |
| 25 Производња готових металних производ, осим машина и опреме | 101,4 | 104,7 | 103,8 | 102,2 | 104,5 | 134,9 | 25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment |
| 26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа | 100,0 | 93,5 | 93,5 | 92,4 | 93,5 | 115,6 | 26 Manufacture of computer, electronic and optical products |
| 27 Производња електричне опреме | 100,0 | 100,0 | 100,2 | 99,6 | 100,0 | 130,7 | 27 Manufacture of electrical equipment |
| 28 Производња машина и опреме, д.н. | 100,0 | 92,5 | 93,0 | 94,0 | 94,3 | 114,3 | 28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c. |
| 29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица | 100,0 | 95,4 | 95,4 | 92,2 | 91,5 | 92,3 | 29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers |
| 30 Производња осталих саобраћајних средстава | 100,0 | - | - | - | - | 91,4 | 30 Manufacture of other transport equipment |
| 31 Производња намјештаја | 100,0 | 106,0 | 105,9 | 104,6 | 106,4 | 124,6 | 31 Manufacture of furniture |
| 32 Остала прерађивачка индустрија | 100,0 | 100,1 | 101,3 | 96,9 | 100,1 | 157,0 | 32 Other manufacturing |
| D Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација | 100,0 | - | - | - | - | 111,1 | D Electricity, gas, steam and air conditioning supply |
| 35 Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација | 100,0 | - | - | - | - | 111,1 | 35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply |
| E Снабђевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине | 100,0 | 106,7 | 101,4 | 96,9 | 98,8 | 99,0 | E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities |
| 38 Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала | 100,0 | 106,7 | 101,4 | 96,9 | 98,8 | 99,0 | 38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery |

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниције

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2024. години чини 171 производ. Сваког мјесеца прикупе се 653 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 225 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима на страном тржишту.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2021, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројектима у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2021. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2021.

ЗНАКОВИ / SYMBOLS

- нема појаве / no occurrence

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definitions

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2024 consists of 171 products. Each month 653 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

The questionnaire on producer prices is submitted monthly by 225 selected enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial division on the non-domestic market.

Nomenclature of Industrial Products in BH PRODCOM 2021 is used for calculating Producer Price Index of industrial products on the non-domestic market. This Nomenclature is based on Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2021.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2021.

Припрема саопштења: Јасминка Милић
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Владике Платона бб – Тел. +387 51 332 700 – Директор Дарко Мулуновић, главни уредник – Излази мјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by: Jasminka Milić
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Vladike Platona bb – Tel. +387 51 332 700 – Director Darko Milunović, Editor in chief – Monthly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged